

ครอบครัว 1

สร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว

น้อง ๆ เราศึกษาถึงเรื่องใกล้ตัวของเรากัน
ดีกว่า คือ สถาบันครอบครัวนะครับ

ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนซึ่งประกอบด้วยบุคคล 2 คน หรือมากกว่า
2 ขึ้นไป มีความเกี่ยวพันกันทางสายโลหิต การสมรส การรับเอาได้ (เช่นบุตรบุญธรรม)
อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นครัวเรือนสถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันที่เล็กแต่มีความสำคัญที่สุด

❖ คำถามชวนคิด ...

สถาบันที่เล็กและสำคัญที่สุด
คือสถาบันใด

ครอบครัว 2

สถาบันครอบครัว

ครอบครัวของน้อง ๆ เป็น
ครอบครัวประเภทใดครับ

เพื่อความสะดวกในการศึกษา ครอบครัวแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

- ครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วยพ่อ แม่ และลูก
- ครอบครัวขยาย มาจากครอบครัวเดี่ยวซึ่งสมาชิกประกอบด้วยพ่อ แม่ และญาติพี่น้อง อื่น ๆ อาศัยอยู่ด้วยอาจ เป็นปู่ ย่า ตา ยาย สมาชิกจึงมีมากกว่าครอบครัวเดี่ยว

❖ คำถามชวนคิด ...

ครอบครัวเดี่ยวประกอบด้วยบุคคลใดบ้าง

ครอบครัว 3

พ่อ ,แม่ และลูก

เรามาศึกษาเรื่องสถาบัน
ครอบครัวกันต่อนะคะ

บทบาทและหน้าที่ ของสถาบันครอบครัว ครอบครัวไทย เดิมมีลักษณะเป็นครอบครัวชาย จะมีความร่วมมือกัน ในกิจกรรมด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ, การศึกษา, การอบรมเลี้ยงดู และครอบครัวได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพให้กับสังคม

บทบาทครอบครัวที่แปรเปลี่ยนตามวงจรชีวิต

1. ครอบครัวเริ่มต้น อยู่ในช่วงแรกของการสมรส มีการศึกษานิสัยใจคอซึ่งกันและกัน
2. ครอบครัวมีลูกเล็ก ครอบครัวจะยุ่งกับการเลี้ยงดูสมาชิกใหม่
3. ครอบครัวมีลูกวัยก่อนเรียน พ่อ, แม่ต้องมอบความรัก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเอง
4. ครอบครัวมีลูกวัยเรียนพ่อแม่ต้องสนับสนุน ให้ลูกเกิดการเรียนรู้และเป็นแบบอย่างที่ดี
5. ครอบครัวมีลูกวัยรุ่น เด็ก เริ่มเป็นตัวของตัวเอง มีอารมณ์รุนแรง และติดเพื่อน
6. ครอบครัวเริ่มแยก ลูกอาจมีครอบครัวใหม่ พ่อแม่ต้องช่วยเหลือลูก
7. ครอบครัววัยกลางคน พ่อแม่ มีเวลามากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามอาจมีภาระเลี้ยงดูลูกหลาน
8. ครอบครัววัยเกษียณ เป็นช่วงที่ร่างกายเริ่มถดถอย ลูกหลานต้องดูแล

เด็กในวัยใดที่มีโลกส่วนตัวสูงและติดเพื่อน

? คำถามชวนคิด

ใบงานที่ 1 เรื่อง ความหมาย บทบาท หน้าที่และความสำคัญของสถาบัน ครอบครัว

คำสั่ง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนสอบถามเพื่อนในกลุ่มว่าครอบครัวของแต่ละคนเป็นครอบครัวประเภทใด เพราะเหตุผลใด
.....
2. ให้นักเรียนระดมความคิดเกี่ยวกับ บทบาท ของพ่อ แม่และลูก พร้อมกับบุคคลอื่นที่อยู่ในครอบครัว
.....
3. ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับปัญหาเรื่องที่เกิดในสังคมไทย พร้อมทั้งระบุถึงการป้องกันและการแก้ปัญหา
.....

ความกตัญญูเป็นเครื่องหา
ของคนดีนะครับน้อง ๆ

แบบฝึกปฏิบัติที่ 1 เรื่อง ความหมาย บทบาท หน้าที่ความสำคัญ ของสถาบันครอบครัว

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ครอบครัว หมายถึง

.....

2. ให้นักเรียนบอกลักษณะของครอบครัวเดี่ยว

.....

3. ให้นักเรียนบอกลักษณะของครอบครัวขยาย

.....

4. ครอบครัวของนักเรียนเป็นครอบครัวประเภทใดเพราะเหตุใด

.....

5. เด็กในวัยใดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เริ่มแสวงหาเอกลักษณ์ของตัวเอง ติดเพื่อน และเป็นวัยที่เริ่มมีปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่

.....

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติที่ 1 เรื่อง ความหมาย บทบาท หน้าที่และความสำคัญของ สถาบันครอบครัว

แนวการตอบคำถาม

1. ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนซึ่งประกอบด้วยบุคคล 2 คนขึ้นไปมีความเกี่ยวข้องผูกพันกันทางสายโลหิต การสมรสหรือการรับเอาไว้ (เช่นบุตรบุญธรรม คนใช้ คนสวน)
2. ครอบครัวเดี่ยว เป็นครอบครัวขนาดเล็กที่ประกอบด้วย บิดามารดา และบุตร
3. ครอบครัวขยาย มีสมาชิกจำนวนมาก ซึ่งประกอบด้วย บิดามารดา บุตร ปู่ย่าตายาย หรือญาติพี่น้องอื่นๆ
4. นักเรียนตอบตามสภาพจริง
5. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เริ่มแสวงหาเอกลักษณ์ของตัวเอง ติดเพื่อนและเป็นวัยที่เริ่มมีปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่

ถ้าไม่เข้าใจ อ่านบททวนบทเรียน
ใหม่ นะครับ

กรอบที่ 4

เด็กวัยรุ่น

น้อง ๆ ทราบไหมครับปัจจุบัน
กรอบครัวไทยเปลี่ยนไปอย่างไร

สถานการณ์กรอบครัวไทย

1. กรอบครัวเปลี่ยนจากกรอบครัวขยายมาเป็นกรอบครัวเด็วมากขึ้น โดยกรอบครัวขยายที่มีปู่ย่าตายายและ/หรือญาติอื่นๆลดลงในทางตรงกันข้ามกรอบครัวที่อยู่คนเดียวและกรอบครัวที่มีเฉพาะคู่สมรสไว้บุตรจะเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้จะมีการเพิ่มขึ้นอย่างมากของกรอบครัวลักษณะใหม่ที่คู่สมรสสูงวัย(ปู่ย่า/ตาชาย/ป้าลุง)อยู่กับรุ่นหลานและกรอบครัวที่คนโสดอยู่กับญาติ
2. ขนาดของกรอบครัวโดยเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)
3. อัตราการจดทะเบียนสมรสลดลง
4. รูปแบบการแต่งงานเปลี่ยนไป คือแต่เดิมมีการแต่งงานเกิดขึ้นเมื่อสองฝ่ายสมัครใจและมีญาติผู้ใหญ่รับรู้ทั้งสองฝ่ายมีการจัดงานตามประเพณี แต่ปัจจุบันหนุ่มสาวที่ถูกใจกันตกลงอยู่กินกันโดยที่ผู้ใหญ่ยังไม่ทันรับรู้หรือยอมรับ

❓ คำถามชวนคิด ...

ปัจจุบันกรอบครัวไทยเป็น
กรอบครัวประเภทใด

กรอบที่ 5

ครอบครัวเดี่ยว

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
ยังมีอีกนะครับ

5. จำนวนการจดทะเบียนหย่ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร
6. จำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้คาดการณ์ประชากรของประเทศไทยไว้ว่าถึงช่วงหนึ่งประชากรวัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลงขณะที่ประชากรวัยสูงอายุจะเพิ่มขึ้นทำให้ครอบครัวต้องรับภาระในการเลี้ยงดูและการพึ่งพิงสูง
7. ความอยู่ดีมีสุขด้านชีวิตครอบครัวมีแนวโน้มลดลง
8. ครัวเรือนมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ร่วมกับเด็กในบ้านหลังเดียวกันตามลำพัง ภาษาทางวิชาการเรียกว่า ครัวเรือนข้ามรุ่น (ที่มา มติสมัชชาครอบครัวระดับชาติ ประจำปี 2554)

? คำถามชวนคิด

ครอบครัวข้ามรุ่น หมายถึงอะไร

ใบงานที่ 2 เรื่อง สถานการณ์ครอบครัวไทย

คำสั่ง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3-5 คน แล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าภาคใดของประเทศไทยที่มีลักษณะของครอบครัวข้ามรุ่นจำนวนมากและสาเหตุเพราะอะไร
.....
2. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสถานการณ์ของครอบครัวในปัจจุบัน
.....
3. ให้นักเรียนระบุถึงรูปแบบการแต่งงานในปัจจุบันว่าได้เปลี่ยนไปอย่างไร
.....

รักวัวให้ผูก รักลูกให้ดี

แบบฝึกปฏิบัติที่ 2 เรื่อง สถานการณ์ครอบครัวไทย

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ครอบครัวข้ามรุ่น หมายถึง

.....

2. ภาคไหนของไทยที่มีจำนวนสถิติของครอบครัวข้ามรุ่นมากที่สุด

.....

3. ให้นักเรียนบอกสถานการณ์ของครอบครัวในปัจจุบันมา 3 ข้อ

.....

4. แนวโน้มของสังคมไทยจะมีคนวัยใดเพิ่มมากขึ้น

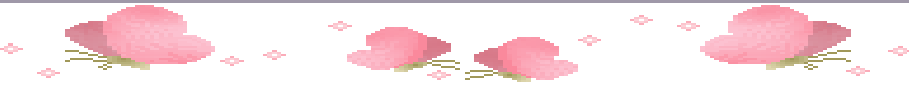
.....

ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่ ผูกอู่ตามใจผู้นอน

ที่มา http://region4.prd.go.th/images/article/news2322/n20110228161919_39470.jpg

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติที่ 2 เรื่อง สถานการณ์ครอบครัวไทย

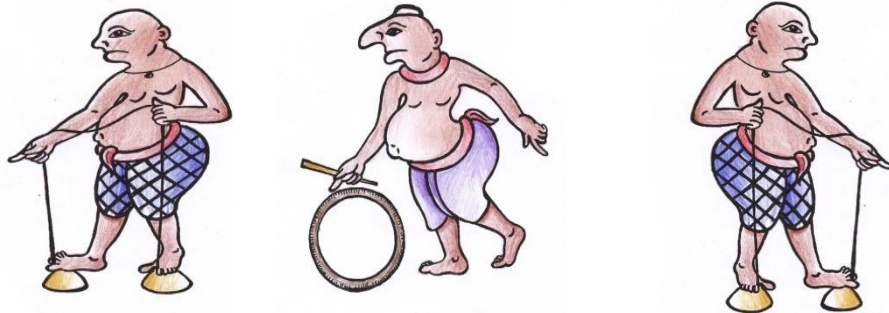

แนวการตรวจคำตอบ

1. ครอบครัวข้ามรุ่น หมายถึง ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุอยู่กับเด็กกำพร้า
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสถิติของครอบครัวข้ามรุ่นมากที่สุด
3. สถานการณ์ของครอบครัวไทยในปัจจุบันมี อัตราการจดทะเบียนสมรสโดยเฉลี่ยลดลง , รูปแบบครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว , จำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
4. วัยผู้สูงอายุในสังคมไทยมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้น

อยู่บ้านท่านอย่างไรจึงดูตาย ปั่นวัวปั่นควายให้ลูกท่านเล่น

กรอบที่ 6

ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุอยู่กับเด็กตามลำพัง

น้องๆ ทราบไหมปัจจุบัน
ครอบครัวมีปัญหาอะไรบ้าง

ปัญหาในครอบครัว

ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เป็นปัญหาที่พบบ่อยในกลุ่มวัยรุ่นไทย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมายทั้ง ต่อวัยรุ่นเอง ครอบครัว และสังคม วิธีหลีกเลี่ยงและป้องกันตัวเอง

1. หลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่เป็นช่องทางให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศ
2. หลีกเลี่ยงที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อช่วยอารมณ์ทางเพศต่อเพศตรงข้าม
3. การมีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

❖ คำถามชวนคิด ...

ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
มีผลกระทบต่อบุคคลใดบ้าง

กรอบที่ 7

กระทบต่อตนเอง ,ครอบครัว , ต่อสังคม

อีกปัญหาหนึ่งที่เรพบบ่อยเช่นกัน คือ
ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สาเหตุของปัญหา

1. ครอบครัวเดี่ยวไม่มีผู้เข้ามาไกล่เกลี่ย
2. สามีนไม่รับผิดชอบ เช่น ชอบดื่มสุรา เที่ยวเตร่ เล่นการพนัน
3. เผชิญกับความเครียดจากงาน เช่น ปัญหาการเงิน
4. มีค่านิยมที่ผิด เช่น ใช้วิถีชีวิตแบบบริโภคนิยมให้ความสำคัญกับวัตถุ
5. สามีมข่มเหงหรือทำร้ายภรรยา
6. การทำร้ายผู้สูงอายุ อาจเป็นการแสดงความรุนแรงทางกายหรือทางคำพูดที่ทำร้ายจิตใจ หรือการไม่ใส่ใจดูแล ทั้งเรื่องอาหารและที่อยู่อาศัย

❖ คำถามชวนคิด ...

สาเหตุของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
ได้แก่อะไรบ้าง

กรอบที่ 8

ความเครียดจากงาน

น้อง ๆ ทราบไหมปัญหาความรุนแรง
ในครอบครัวป้องกันได้อย่างไร

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

1. สร้างความรักและความอบอุ่นในครอบครัว
2. สนับสนุนให้มีความเสมอภาคทางเพศ
3. หลีกเลี่ยงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติดทุกชนิด
4. สร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง
5. ควรนำกระบวนการทางกฎหมายเข้ามาช่วยยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้น
6. ผู้หญิงและเด็กที่ถูกทำร้ายในครอบครัว ควรได้รับการเยียวยาอย่างเร่งด่วน
7. หลีกเลี่ยงการกล่าวโทษตนเอง เพราะจะซ้ำเติมให้ตนเองรู้สึกด้อยค่า

❓ คำถามชวนคิด ...

การป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
สามารถทำได้โดยวิธีใดบ้าง

ใบงานที่ 3 เรื่องปัญหาในครอบครัว

คำสั่ง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3-5 คน แล้วทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนพร้อมทั้งบอกถึงสาเหตุ การป้องกันและการแก้ปัญหา

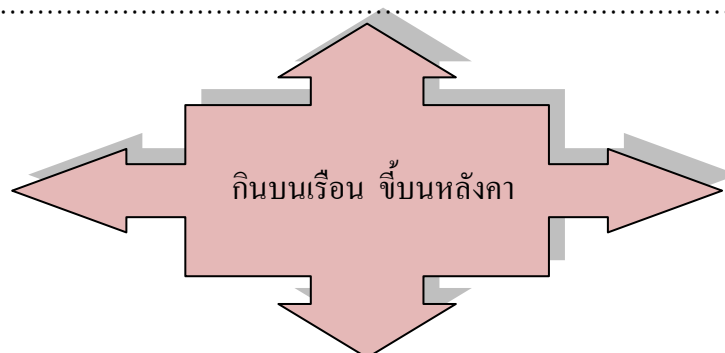
.....

2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างปัญหาความรุนแรงในสังคมไทยพร้อมทั้งบอกสาเหตุ วิธีการป้องกันและการแก้ปัญหา

.....

3. ให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัว

.....

แบบฝึกปฏิบัติที่ 3 เรื่อง ปัญหาในครอบครัว

คำสั่ง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมีผลกระทบต่อใครบ้าง

.....

.....

2. การแก้ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น สามารถแก้ไขได้โดยวิธีใดบ้าง

.....

.....

3. ปัญหาความรุนแรงที่มีในครอบครัวไทยสาเหตุมาจากเรื่องใดบ้าง

.....

.....

4. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทยสามารถแก้ไขได้โดยวิธีใดบ้าง

.....

.....

ปัญหาครอบครัว ที่มา <http://www.hiclasssociety.com/?p=13724>

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติที่ 3 เรื่องปัญหาในครอบครัว

แนวการตรวจคำตอบ

1. การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนมีผลกระทบต่อ ตัวนักเรียนเอง , ต่อผู้ปกครอง , ต่อสังคม
2. การแก้ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สามารถแก้ได้โดย การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ชั่ว
ยุทางเพศ , สร้างความอบอุ่นในครอบครัว
3. ปัญหาความรุนแรงที่มีในครอบครัวไทยสาเหตุมาจาก ปัญหาด้านเศรษฐกิจ , ปัญหา
ยาเสพติด , ครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว
4. ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทยสามารถแก้ได้โดยการ สร้างความรักความอบอุ่นใน
ครอบครัว , สนับสนุนความเสมอภาคทางเพศ , หลีกเลี่ยงยาเสพติด

เป็นผู้น้อยคอยก้มประนมกร

